

nieuws / recensies

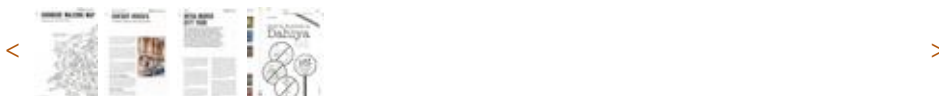
Een eclectisch samenraapsel van de stedelijke realiteit

27 april 2010 / Jad Semaan
ARCHITECTUUR, STEDENBOUW

Beyroutes. A guide to Beirut is het resultaat van een aantal workshops en bijeenkomsten in de Libanese hoofdstad. Hoewel geen standaard reisgids, de publicatie neemt de sociale infrastructuur als uitgangspunt, kan de gids een nuttig instrument zijn voor stedenbouwkundigen die geïnteresseerd zijn in een bottom-up benadering, maar ook voor een breder publiek dat weinig van Beiroet weet.

pagina's uit *Beyroutes*

Elk verhaal in dit boek geeft een – weliswaar eenzijdig – beeld van de specifieke kenmerken van een bepaald stukje van Beiroet. Het bestaat uit een grote verscheidenheid aan subjectieve verkenningen en persoonlijke ervaringen met tragedies en transformaties. Als geheel is *Beyroutes* een eclectisch samenraapsel dat niettemin een herkenbaar overzichtsbeeld geeft van de stedelijke realiteit van Beiroet.

Al eeuwenlang geldt Beiroet onder schrijvers en academici als kruispunt van de westerse en de oosterse beschaving, en over de unieke vermenging van culturen, religies en politieke overtuigingen die deze stad kenmerkt is al veel geschreven. De kleine stad is opgebouwd uit een aantal piepkleine wijken die elk een uniek karakter hebben maar toch allemaal onder die ene koepel vallen: de stad Beiroet.

Geschiedenis is in deze stad aan de Middellandse Zee nog altijd een sterk

gepolitiseerd onderwerp waarop een taboe rust. Bij gebrek aan een algemeen aanvaarde gemeenschappelijke geschiedenis, moet men zich tevreden stellen met het soort subjectieve, mondeling overgebrachte verhalen die in *Beyroutes* zijn opgenomen. Bestudering van Beiroets complexe geschiedenis onthult een lang proces waarin verschillende ideologieën van de ene gemeenschap op de andere zijn overgesprongen en waaruit zich later volwassen politieke bewegingen en partijen op basis van geloofsovertuigingen hebben ontwikkeld. Dit proces was rechtstreeks van invloed op het ontstaan van de chaotische stedelijke configuratie van Beiroet, het in elkaar grijpen van emoties en het naast elkaar bestaan van talrijke bevolkingsgroepen.

De stad kan niet meer gefragmenteerd raken dan hij nu al is, maar deze fragmentatie is niet alleen negatief. Ze heeft ook geleid tot een zeer afwisselende en levendige gelaagdheid, een complexiteit die wordt weerspiegeld in de rijke en gevarieerde zienswijzen en verkenningen van de stad die in de gids voorbijkomen. De publicatie waaraan door schrijvers van uiteenlopende nationaliteiten werd bijgedragen geeft de lezer het gevoel werkelijk in Beiroet te zijn. Zelfs het feit dat in één boek bijdragen zijn gebundeld die naar vorm en inhoud uiteenlopen van formeel tot informeel, levert geen onjuist beeld van de stad op. Het is onmogelijk slechts vanuit één perspectief naar Beiroet te kijken. De wijken van de stad verschillen radicaal van elkaar en alleen een insider is in staat datgene wat in de loop der jaren opzettelijk gebouwd of door een speling van het lot ontstaan is, te decoderen en te ontleden.

De zienswijze van Studio Beirut – of liever gezegd zienswijzén – is dat zij een breed scala aan ideeën en een zelfs nog breder scala aan perspectieven willen articuleren voor deze meervoudig gelaagde stad. In de meeste gevallen is deze poging geslaagd, vooral bij artikelen die gebaseerd zijn op echte, harde feiten. Hier en daar ontbreekt echter een solide onderbouwing en uitleg, vooral voor lezers die niet over voorkennis van het gebied beschikken. Maar het kan ook zijn dat het de bedoeling was de lezer duidelijk te maken dat een stad als Beiroet nooit ‘objectief’ is of zal worden geconstrueerd. Toch zouden wat meer infographics de artikelen en de analyses ten goede zijn gekomen.

Daar komt nog bij dat er geen logische opbouw in de rangschikking van de verhalen lijkt te zitten, waardoor bij de lezer verwarring zou kunnen ontstaan als hij of zij zich een beeld wil vormen van de historische ontwikkeling van Beiroet of wil proberen rationeel te verklaren hoe het stedelijk weefsel heeft kunnen worden wat het in onze huidige tijd is. De afzonderlijke artikelen verschillen sterk van elkaar, wat op zich natuurlijk geen probleem is, alleen ontstaat hierdoor de indruk van een nog onvoltooid project of een schijnbaar eindeloze en ongeordende cyclus van verhalen en mythen rond de geliefde en gehate stad.

Het was daarom beter geweest als de subjectieve kijk van elke auteur expliciet was gepresenteerd als zijn zienswijze, ondersteund met voldoende informatie over de schrijver om de lezer in staat te stellen uit de feiten zijn eigen conclusies te trekken. Zo bevat het hoofdstuk *Emotional City* enkel verhalen zonder enige achtergrondinformatie waardoor het sterk van de educatieve en culturele achtergrond van de lezer afhangt hoe hij of zij de verhalen zal interpreteren en welke conclusies hij eruit zal trekken.

Wat de gids naar mijn mening redt is de eenvoud ervan. Hoewel het boek te weinig achtergrondinformatie bevat, vooral voor lezers die Beiroet niet kennen, levert de rechtstreekse, ongecompliceerde aanpak een zeer leesbare gids op, die als geheel uniek is. Ikzelf had voortdurend de neiging alternatieve bronnen te raadplegen, behalve bij een handvol plattegronden van bepaalde delen van de stad, die expliciet en tegelijkertijd subjectief zijn. (In een atlas of bij Google Maps zijn dergelijke plattegronden niet te vinden). Als inwoner van Beiroet zou ik iedereen die de stad wil bezoeken dus toch aanraden deze gids mee te nemen. Het is een zeer behulpzame *rough guide* van de stad. Waarschijnlijk zal het echter wel nodig zijn

om via zoekopdrachten op internet of met behulp van een satellietnavigatiesysteem de juiste plekken te vinden, hoewel het in Beiroet misschien effectiever is af te gaan op de kennis van de mensen op straat dan op de aanwijzingen van uw TomTom.

info

Beyroutes. A guide to Beirut is de eerste uitgave in de Archis Never Walk Alonely Planet reeks en verscheen als bijlage van *Volume 22*. ISBN 9789077966549 € 17,50 (*Volume 22* incl. *Beyroutes* € 19,50)

Beyroutes is een initiatief van Studio Beirut in samenwerking met Partizan Publik, Archis en de Pearl Foundation.